

OD MONOPOLA DO KONKURENCE – ZDRAVSTVO

Državni svet in Inštitut Nove revije – zavod za humanistiko, Ljubljana, 15. 4. 2019

Igor Dovnik, dr. med. spec. pediater, www.pedijatrija.si, info@pedijatrija.si, predsednik SZZZZS

Konflikt interesov

- Priznavam konflikt, ki je moj lastni v imenu pacienta
- Zagovarjam konkurenco
- In konkurenca je moj interes
- Ker živim v monopolu sem v konfliktu
- Sicer nisem član nobene stranke in me nihče razen ZZZS, pacientov in SZZZZS ne plačuje za moje ravnanje

Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije - SZZZZS

- Prostovoljno društvo z nekaj več kot 900 člani
- Člani ½ zdravniki, ½ zobozdravniki
- Med zdravniki tako primarni (splošni/družinski, pediatri/šolski, ginekologi) kot specialisti
- Med zobozdravniki primarni in specialisti, koncesionarji in čisti zasebniki

Poslanstvo SZZZZS

- Izboljšanje pogojev za razvoj in izvajanje zasebne zdravniške dejavnosti ter zagotavljanja socialne varnosti članov
- To v naši državi pomeni tudi izboljšanje pacientovega položaja
- V celotni predstavitvi zdravnik pomeni tudi zobozdravnik

PACIENTI

- moramo postati osredni deležnik zdravstvenega sistema
- okoli nas se mora sistem vrteti
- moramo imeti izbiro!!!!
- konkurenca izvajalcev in ponudnikov zavarovanj

Stanje v zdravstvenem sistemu - plačniki

- Na strani plačnika OZZ popolni monopol ZZZS
- Prostovoljno ZZ = obvezno in pod diktatom ZZZS
- Zaradi nedostopnosti do storitev tudi plačevanje iz žepa

Popolni monopol nad delitvijo javno zbranega denarja

Stanje v zdravstvenem sistemu - izvajalci

- Državno zdravstvo – ZD, 2 UKC in Bolnišnice
 - Javna naročanja in razpisi
 - Beg kadra – nezmožnost ustreznega nagrajevanja dobrih
 - Težave pri vodenju – nestimulativne plače in pooblastila
 - Izgube in nezmožnost ustreznega investiranja
- Javno zdravstvo – koncesionarji
- Zasebni zdravniki brez koncesije – edini na trgu

Stanje v zdravstvenem sistemu – izvajalci 2

- Državno zdravstvo – ZD, 2 UKC in Bolnišnice
- Javno zdravstvo – koncesionarji

Navidezna konkurenca

- Zasebni zdravniki brez koncesije – edini na trgu

Zobozdravstvo izkrivljena konkurenca

Navidezna konkurenca med izvajalci

- Koncesionarji : Državno zdravstvo
 - ker so koncesije omejene ta konkurenca navidezna
 - ker državno zdravstvo privilegirano preživi
- Zobozdravniki : Zobozdravniki v tujini
 - domači omejeni v reklamiranju

Trenutno stanje v zdravstvenem sistemu

- Pomanjkanje zdravnikov, medicinskih sester...
- Pomanjkanje sredstev - čakalne dobe
- Zastarela oprema in amortizirani neustrezno vzdrževani prostori za delo
- Pomanjkanje politične volje za spremembe

Trenutno stanje v zdravstvenem sistemu 2

- Pacient z teoretičnimi pravicami
- Dejanske opredeljujejo pravice OZZ in ZZZS
- Pacient brez dejanske izbire
- Dejansko izbiro opredeljujejo koncesije in pogodbe izvajalcev z ZZZS
- Pacient z akutno potrebo
- Zdravstven sistem nastavljen tako, da se pred pacientovimi potrebami skriva

Trenutno stanje v zdravstvenem sistemu 3

- Zakonodaja, opredeljuje zdravstvene storitve kot negospodarske storitve splošnega pomena, ki jih izvajalci zdravstvene dejavnosti opravljajo na nepridobiten način, tako da se presežek prihodkov na odhodki porabi za opravljanje in razvoj zdravstvene dejavnosti
- Koncesija se podeli, če koncedent ugotovi, da javni zdravstveni zavod ne more zagotavljati opravljanja zdravstvene dejavnosti v obsegu, kot je določen z mrežo javne zdravstvene službe, oziroma če javni zdravstveni zavod ne more zagotoviti potrebne dostopnosti do zdravstvenih storitev.

Trenutno stanje v zdravstvenem sistemu 4

- Če zakon pravi nepridobitno je to praviloma za Državno zdravstvo = izguba
- Če zakon pravi negospodarska = pacient bodi srečen, da dobiš kar dobiš
- Če zakon pravi koncesija le tam, kjer javni zavod ne more = konkurence nočemo
- Mimogrede ste zaznali koncesija se podeli le tam, kjer JZ ne more... =

VSI BOSTE TELEFONIRALI PREKO
TELEKOMA SLOVENIJE, KI JE
NAJBOLJŠI, LE TAM KJER NIMA
SIGNALA LAHKO STORITVE
PONUJAJO DRUGI!?!

Monopol plačnika - ZZZS

- Je zavod ne zavarovalnica
- 3×10^9 sredstev deli s Splošnim dogovorom (SD)
- V njem vlada na koncu pove kako in kaj
- SD opredeli, koliko bodo ljudje bolni...

SD ključni problem trenutne zdravstvene dejavnosti

Ministrstvo za zdravje, Zdravniška zbornica Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Lekarniška zbornica Slovenije, Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč, Skupnost socialnih zavodov Slovenije, Skupnost organizacij za usposabljanje Slovenije in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije so na podlagi 63. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 - uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ in 64/17 – ZZDej-K) dne 5. 11. 2018 ter na podlagi sklepov arbitraže z dne 12. 12. 2018 in sklepov Vlade Republike Slovenije z 20. redne seje z dne 21. 2. 2019, s katerim je ta odločila o spornih vprašanjih, določili besedilo Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2019, tako da se glasi:

S P L O Š N I D O G O V O R Z A P O G O D B E N O L E T O 2 0 1 9

I. Splošne določbe

1. člen

(1) S Splošnim dogovorom za pogodbeno leto 2019 (v nadaljnjem besedilu: Dogovor) partnerji določijo program zdravstvenih storitev in izhodišča za njegovo izvajanje ter oblikovanje cen v Republiki Sloveniji za pogodbeno leto 2019.

(2) Dogovor določa:

1. program, ki opredeljuje vrsto in obseg programov zdravstvenih dejavnosti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,

Splošni dogovor

- temelji na načelu centralnega planiranja vsake malenkosti
- vključuje „fleksibilnost“
- in načelo „srečujočega planiranja“ (MZ, ZZS, ZZZS 2x, LZS, Skupnost SNZ, Skupnost SZS, Skupnost OUS)

Kdo odloča o deležu doplačil ?

- Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje v okviru svoje pristojnosti določi odstotne vrednosti posameznih zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo v obveznem zdravstvenem zavarovanju s Sklepom o določitvi odstotkov vrednosti zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo v obveznem zdravstvenem zavarovanju.

Kdo torej upravlja 3.000.000.000?

- Centralni plan in
- Samoupravna interesna skupnost Skupščina ZZZS (45 članov)
 - 16 predstavniki delodajalcev
 - 4 vlada – državna uprava, negospodarske javne službe
 - 15 aktivni zavarovanci – sindikati
 - 1 kmet
 - 7 upokoјencev
 - 2 invalida

Rezultati centralnega planiranja v ekonomiji poznani

- Pomanjkanje in čakalne vrste
- Ustvarjanje rent in korupcija
- Birokratizacija in obsesivni nadzor
- Iskanje načinov za delo mimo sistema
- Neučinkovita alokacija virov
- Nedenarna ekonomija

Povzetek trenutnega stanja

- MZ, vlade, parlament v preteklosti storili vse, za obstoj državnega zdravstva in pridobljenih monopolov
- Cilj ohranitev rent, korupcije, birokratizacije in nadzora nad $3,5 \times 10^9$ EUR
- Izvajalci brez moči strokovnega, argumentiranega vpliva na pogoje dela in materialnimi osnovami zanje

Sporočilo odločevalcem

- Prevzemite odgovornost in ukrepajte
- Ohranjanje državnega zdravstva ni naloga države
- Naloga države je zagotavljati solidarno in pravočasno dostopne, kvalitetne ter varne zdravstvene storitve
- Konkurenca je edina pot

Kaj je rešitev in dobro za pacienta?

V Slovenijo pripeljati evropsko zdravstvo temelječo na **solidarnosti** pri dostopu do storitev in **konkurenci** ponudnikov zdravstvenih storitev in zavarovanj

PREENOSTAVNO?

Izhodišča za spremembe – SZZZZS ¹

- Pacient mora postati osrednji deležnik zdravstvenega sistema in mora imeti izbiro (zdravnika, metode zdravljenja, zavarovanja...)

Pacient center zdravstvenega sistema

- Pacient mora dejansko dobiti pravico izbire
- Kako in kdo ga bo obravnaval
- Komu bo plačeval zavarovanje (ne prispevke, kjer ni police zavarovanja)
- Ko denar sledi pacientu postane sistem pravičnejši in pacient kralj

To si kot pacient želim sam!

Izhodišča za spremembe – SZZZZS 2

- Zdravniki kot nosilci zdravstvene dejavnosti moramo prav tako imeti izbiro, kako in koliko bomo delali (kot zaposleni v javni ustanovi ali kot zasebni izvajalci)

Zdravniki z možnostjo izbire

- Zdravniki nosilci zdravstvene dejavnosti
- Ko dobimo izbiro, kje in koliko bomo delali
- Dobimo svobodo poklica
- Delodajalci občutijo interes, da dobre zadržijo
- Samozaposleni prevzamejo dodatno tveganje

Izhodišča za spremembe – SZZZZS₃

- Plačevanje programov in koncesije so preživete!
- Dostop do javno zbranega denarja mora biti enak za vse državljane v skladu s pravicami iz obveznega zavarovanja
- Vsi izvajalci z dovoljenjem za opravljanje zdravstvene dejavnosti lahko izvajajo zdravstvene storitve, ki so pravica in so financirane iz javnih sredstev.

Koncesije je potrebno ukiniti

- Na sekundarnem nivoju jih je dejansko ukinila EU direktiva o prostem prehajanju pacientov
- Na primarnem nivoju omejujejo konkurenco in onemogočajo prosto izbiro pacienta (Telekom!)
- Kdor izpolni pogoje za opravljanje posamezne zdravstvene dejavnosti lahko dela

Dostop do javno zbranega denarja

- Enak za vse paciente/državljanke s pravico dostopa do zbranega denarja
- Pravice opredeljujejo pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja
- Če kot pacient potrebujem storitev, ki je pravica jo iščem kjer se odločim in denar mi sledi

Zdravstvene storitve za javna sredstva

- Lahko izvajajo vsi izvajalci z dovoljenjem za opravljanje zdravstvene dejavnosti
- Dovoljenje dobi, kdor izpolni pogoje za opravljanje posamezne zdravstvene dejavnosti
- Dostop do javno zbranega denarja je enak za vse izvajalce z izpolnjenimi pogoji

Izhodišča za spremembe – SZZZZS 4

- Nujna je konkurenca ponudnikov zdravstvenih zavarovanj

SZZZZS zagovornik konkurence

- Konkurenca zavarovanj izboljšuje dostopnost do storitev in zmanjšuje nejasnosti (kljub drobnemu tisku)
- Prava konkurenca izvajalcev razgali slabosti slabih in omogoči delo dobrim
- Konkurenca da pacientu možnost da postane kralj

Kaj je problem?

- Pomanjkanje vsakršne politične volje za resne spremembe
- V sedanjem sistemu praktično ni odgovornih za sistemske težave (zakonodajalec, MZ, ZZZS in SD, Državno zdravstvo in nabave)
- Ker ni odgovornih imam kot pacient občutek, da se državi zame fučka

Kaj je problem 2?

- Najpomembnejši problem je vsakokratna sestava parlamenta in iz nje izhajajoča koalicija
- To pogojuje volilna zakonodaja
- In Zakon o političnih strankah

Sprememba teh alinej je ključ do rešitve težav v slovenskem zdravstvu in izboljšanja položaja pacientov

Sklepi

- Trenutno zdravstvo v evropski državi Sloveniji ni evropsko
- Pacienti si zaslužimo evropsko zdravstvo
- Pacienti moramo postati osrednji deležnik sistema
- Rešitve so enostavne in ni potrebno izumiti tople vode
- Konkurenca ponudnikov zavarovanj in
- Prava konkurenca med izvajalci je edina prava pot

HVALA ZA PRILOŽNOST IN POZORNOST